

Onderzoek meerwaarde straatcoaches Stein

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Ambulant jongerenwerk en straatcoaches	5
Inleiding	6
Wat is ambulant jongerenwerk?	6
Huidige taken ambulant jongerenwerker	8
Wat zijn straatcoaches?	9
Aantoonbaar verschil tussen ambulant jongerenwerk en straatcoaches?	10
Meerwaarde straatcoaches aanvullend op ambulant jongerenwerk	11
Behoefte en mogelijkheden in Stein.....	13
De 2% groep	14
Voorliggend veld	15
Kostenbesparing	17
Conclusie	20

Inleiding

Op 30 maart 2023 is door de dhr. Hoeveler (namens CMB-fractie) en mevr. Cramers (namens CDA-fractie) een motie vreemd aan de orde van de dag - Ex art. 37 Reglement van Orde - ingediend. Het onderwerp van de motie betreft onderzoek inzet straatcoaches. In de motie zijn een twaalfstal overwegingen opgenomen en is uiteindelijk het college ook verzocht om:

- 1. Te onderzoeken welke financiële middelen noodzakelijk zijn om ambulant jongerenwerk in de reeds bestaande omvang binnen de gemeente Stein te waarborgen en daarvan een gespecificeerde uitwerking te verstrekken.*
- 2. Te onderzoeken op welke wijze straatcoaches, als specialistisch jongerenwerk, binnen de gemeente Stein kunnen worden ingezet en welke kosten op jaarbasis daarmee gemoeid zijn. Daarbij wordt in ieder geval verzocht om een onderscheid te maken tussen het aannemen en inzetten van interne medewerkers dan wel het inzetten van externen als straatcoaches.*
- 3. Aan het einde van het tweede kwartaal van 2023 een (tussen)verslaggeving aan de Raad uit te brengen over de tot op dat moment behaalde resultaten.*
- 4. Hetgeen de Raad onder de overwegingen heeft uiteengezet alsmede onder voornoemde kannummers 1 tot en met 4 heeft uitgesproken in acht te nemen bij haar eigen werkzaamheden binnen deze thematiek.*

Dit verzoek is tot stand gekomen op basis van een aantal opvattingen die beide fracties duidelijk uitspreken:

- 1. De straatcoach, als specialistisch jongerenwerker, van meerwaarde is voor de gemeente Stein. Dit in aanvulling op het bestaande aanbod, waaronder ambulant jongerenwerk, om overlast binnen de wijken terug te dringen.*
- 2. Specialistisch jongerenwerk tevens noodzakelijk is om op individualistisch niveau resultaat te kunnen bewerkstelligen.*
- 3. Er structurele middelen dienen te komen voor het waarborgen van ambulant jongerenwerk binnen de gemeente Stein;*
- 4. Er onderzocht dient te worden op welke wijze binnen de gemeente Stein de straatcoach, als specialistisch jongerenwerker, zijn rol kan vervullen alsmede welke kosten met de inzet van straatcoaches binnen de gemeente Stein gepaard gaan.*

Onderstaand staat als laatste ook nog de overwegingen welke de twee raadsfractie meegeven ter ondersteuning van een mogelijk onderzoek:

Een straatcoach onder specialistisch jongerenwerk valt en iemand is die locaties bezoekt waar veel overlast van jeugdgroepen is. De straatcoach houdt toezicht c.q. kijkt mee in een gemeente en is speciaal bedoeld om jongeren aan te spreken op hun houding en gedrag. Straatcoaches betrekken naast jongeren ook buurtbewoners en winkeliers actief bij het zoeken naar een oplossing van problemen in de wijk. De straatcoach zoekt contact met de jongeren en probeert door middel van coaching de jongeren te bewegen om hun vrije tijd anders en nuttiger te besteden.

Een heel belangrijk doel van straatcoaches, het terugdringen van overlast veroorzaakt door (risico)jongeren is.

De werkwijze van de straatcoaches dicht bij de doelgroep staat. Doordat ze de juiste houding en woorden gebruiken, hun cultuur c.q. culturen kennen of zich daarin verdiepen, lukt het de coaches contact te krijgen met de jongeren. Daarbij is het charisma en de inzet van de straatcoaches essentieel.

Jongeren die zich niet aan de met de straatcoach gemaakte afspraken houden, een huisbezoek krijgen. Tijdens dit bezoek worden ouders op hun verantwoordelijkheid als opvoeder gewezen.

Straatcoaches zich door de wijk begeven in een herkenbaar tenue en een straatcoach geen extra bevoegdheden heeft in vergelijking met een normale burger.

Straatcoaches de leefbaarheid en de subjectieve veiligheid in de wijk kunnen verbeteren.

Straatcoaches van significante waarde zijn voor de onderlinge samenwerking tussen de diverse (keten)partners, waaronder de bestuurlijke driehoek.

De straatcoach tevens een aanvulling op de politie en het huidige c.q. bestaande jongerenwerk is. Bij calamiteiten met jongeren in de buurt kan de straatcoach de politie ondersteunen, alsook een schakel vormen tussen de politie en de jongeren.

Straatcoaches een toegevoegde waarde leveren aan het reeds in de gemeente Stein omarmde IJslanse preventiemodel (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving). Ook daarbij constateren we in vergelijkbare gevallen dat er op langere termijn hele goede resultaten worden behaald.

Straatcoaches werkdruk kunnen weghalen bij de afdeling Jeugdhulp. Dit ter voorkoming van, dan wel het terugdringen van, wachtlijsten binnen de Jeugdhulp door vroegtijdig te signaleren en te acteren. Hetgeen mogelijk eveneens resulteert in positieve gevolgen terzake het terugdringen van de kosten in de Jeugdhulp.

De thans voor de gemeente Stein werkzame ambulant jongerenwerker vergelijkbare werkzaamheden uitoefent in verhouding tot de reeds geschetste werkzaamheden die de straatcoach, als specialistisch jongerenwerker, uitoefent doch daarvoor structurele middelen dienen te worden gezocht teneinde de continuïteit van ambulant jongerenwerk binnen de gemeente Stein te waarborgen.

Positieve reacties vanuit de jongeren op deze ambulant jongerenwerker te constateren zijn en jongeren zich tot op zekere hoogte zich met zowel een ambulant jongerenwerker als een straatcoach kunnen identificeren.

Ambulant jongerenwerk en straatcoaches

Inleiding

Om te kunnen bepalen of straatcoaches mogelijk een meerwaarde hebben voor de gemeente Stein is het van belang om te kijken welke soortgelijke zaken er op dit moment al lopen. De gemeente Stein beschikt sinds 1 juli 2022 over een ambulant jongerenwerker. Aanleiding voor de (her)invoering van ambulant jongerenwerk was onder meer het plan van aanpak alcohol- en drugsgebruik jongeren Stein. Daarin staat een aantal zaken benoemd dat onder de verantwoordelijkheid en werkzaamheden van een ambulant jongerenwerker valt. In dit hoofdstuk kijken we naar hetgeen we nu inzetten en de overeenkomsten en/of verschillen met en mogelijke meerwaarde van zogenaamde straatcoaches.

Wat is ambulant jongerenwerk?

Het meest kenmerkende voor ambulant jongerenwerk is dat jongerenwerkers jongeren opzoeken in die omgevingen waarin zij hun vrije tijd doorbrengen. Dat kan dus zijn op straat, in winkelcentra, thuis, bij sportclubs, in cafés en in en rond de school. Voor al het jongerenwerk geldt dat de leefwereld van jongeren het uitgangspunt vormt. Voor het ambulant jongerenwerk geldt dit in versterkte mate omdat zij jongeren opzoekt in hun eigen omgevingen en door het verblijven in die omgevingen van binnenuit de leefwereld van de jongeren kunnen ervaren.

Vanuit de leefwereld van de jongeren, gaan de ambulant jongerenwerkers onderzoeken welke ‘mogelijkheden er zijn om jongeren te “activeren” en aan de andere kant bezien of er obstakels zijn voor jongeren in hun persoonlijke omstandigheden die door middel van “hulpverlening” weggewerkt kunnen worden’. Door ambulant te werken wordt de samenhang tussen de problemen van de jongeren en de maatschappelijke leefomstandigheden meer zichtbaar.

Het ambulant jongerenwerk is zowel individueel als groepsgericht en werkt samen met de gemeenschap.

Vanzelfsprekend zijn jongeren de voornaamste gebruikers van het ambulant jongerenwerk. Aandacht voor de gemeenschap is van belang omdat de gemeenschap zowel deel is van het probleem als onderdeel is van en mogelijkheden biedt voor de oplossing. Door ambulant te werken leert het jongerenwerk ook (mogelijke) steunpilaren in de omgeving van de jongeren kennen zoals een lokale ondernemer die jongeren een kans wil geven door het bieden van een stageplek of een bijbaantje, een betrokken buurvrouw met het

hart op de goede plaats of een sportschoolhouder die in zijn jonge jaren ook 'wild' is geweest en graag traint met groepen jongeren.

De vertrouwensrelatie met jongeren vormt de basis van het ambulant jongerenwerk. Doordat jongerenwerkers een vertrouwensrelatie met de jongeren opbouwen ontstaat er de mogelijkheid voor een vrije dialoog die het de jongerenwerker mogelijk maakt om te begrijpen wat de hoop, aspiraties, verlangens en behoeften van de groep en de individuele jongeren zijn. Vanuit die vertrouwensrelatie gaat de jongerenwerker met de jongeren het gesprek aan over hun huidige levensstijl en mogelijkheden voor verandering. Vervolgens leidt het ambulant jongerenwerk hen door naar 'situaties waarin ze verder werken aan ontwikkeling, ontplooiing, draagkracht vergroting of draaglast vermindering. Jongeren zijn daarbij de eigenaar van wat er gebeurt en nemen op vrijwillige basis deel aan ambulant jongerenwerk

De kern van de dienstverlening van het ambulant jongerenwerk is signalering, informatie en advies, activering en doorleiden. Dit ondanks dat ambulant jongerenwerkers kennis en ervaring hebben op diverse terreinen. Vaak spreekt men over 'dienstverlening door het jongerenwerk, en niet over hulpverlening. Hulpverlening omvat een systematische en planmatige werkwijze die vaak is voorbehouden aan officiële zorginstellingen. Jongerenwerk biedt daarentegen het ruggensteuntje aan jongeren bij vragen en problemen. Dit is niet minder, of slechter, maar anders – doordat het jongerenwerk werkt vanuit de leefwereld en vertrouwensband met jongeren zijn er andere mogelijkheden.

Waarom is het doorgeleiden nu zo belangrijk? Ten eerste heeft jongerenwerk primair een andere rol. Kerntaak van het jongerenwerk is het (pedagogisch) begeleiden van jongeren bij het volwassen worden binnen de samenleving. De tweede reden om door te geleiden is dat jongeren specifieke wensen of vragen hebben waarvoor specialistische ondersteuning nodig is. Het ambulant jongerenwerk kan die specialistische hulp niet geven. Een derde reden om niet zelf hulp te gaan verlenen is dat hulpverlening intensief is, waardoor de jongerenwerker niet meer volledig beschikbaar is op straat, om contact te leggen met nieuwe groepen jongeren.

Samenvattend kan het ambulant jongerenwerk samengevat worden met zes uitgangspunten:

1. ambulant jongerenwerk zoekt jongeren in omgevingen waarin zij hun (vrije) tijd doorbrengen;
2. het ambulant jongerenwerk is zowel individueel als groepsgericht en werkt met de gemeenschap;
3. de vertrouwensrelatie met jongeren vormt de basis van het ambulant jongerenwerk;
4. uitgangspunt voor het ambulant jongerenwerk zijn de behoeften en wensen van de jongeren.
Jongeren zijn daarbij de eigenaar van wat er gebeurt;
5. inzet van het ambulant jongerenwerk is bijdragen aan het volwassen worden van jongeren binnen de samenleving;
6. kern van de dienstverlening van het ambulant jongerenwerk is signalering, informatie en advies en doorgeleiden.

Huidige taken ambulant jongerenwerker

De taken van de huidige jongerenwerker in de gemeente Stein kunnen als volgt omschreven worden:

- Contactleggen met groepen jongeren op vindplaatsen in het openbare domein of online, gericht op opbouw vertrouwensrelatie, toeleiding naar preventie en maatschappelijke participatie.
- Individuele coaching en begeleiding van jongeren met experimenteergedrag i.s.m. met Peers & Maatschappelijk Werk, gericht op preventie en toeleiding naar hulp en dienstverlening
- Coördinatie, werving en begeleiding van vrijwilligers uit de doelgroep tot Peers en Ervaringsdeskundigen, t.b.v. op te zetten coaching project, gericht op toeleiding naar preventieactiviteiten voor jongeren, i.s.m. opbouwwerk & bewoners in kernen en dorpen.
- Ontwikkelen van laagdrempelige voorlichtingsactiviteiten i.s.m. ervaringsdeskundigen uit omgeving van jongeren en i.s.m. verenigingen en VO, gericht op jongeren, ouders & opvoeders, bewoners.
- Opzet ketensamenwerking formeel en informeel, gericht hulp en dienstverlening aan jongeren met risico-gedrag, met VO o.a. Groenewald, SMW, Jeugd en gezinswerk, AMW, Mondriaan, Bureau Jeugdzorg, Reclassering, RIEC, Halt, Gezondheidszorg, WMO-jeugd, de buurt.
- I.s.m. Opbouwwerk en andere partners inzetten op verbinden van jong en oud in buurten en gemeenschappen, door aanbod van voorlichting, training en activiteiten, vanuit de DOP's of gemeente breed, bijv.

- Samen met jongeren, verenigingen en andere partners bijdrage leveren aan ontwikkeling van uitdagende activiteiten gericht op vergroten weerbaarheid en sociale vaardigheden, als alternatief voor risicogedrag.

Wat zijn straatcoaches?

Straatcoaches zijn professionals die net als ambulant jongerenwerkers werkzaam zijn in het veld van jeugdwerk en veiligheid. Ze zijn specifiek gericht op het werken met jongeren in de openbare ruimte, zoals straten, pleinen, parken en andere gebieden waar jongeren samenkomen. De rol van straatcoaches kan per gemeente of regio verschillen, maar over het algemeen hebben ze de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- Preventie van overlast en criminaliteit: Straatcoaches werken preventief om overlast en criminaliteit onder jongeren te voorkomen. Ze zijn actief aanwezig in gebieden waar zich jeugdproblematiek voordoet, zoals hangplekken of probleemwijken. Door hun aanwezigheid proberen ze jongeren te ontmoedigen om negatief gedrag te vertonen en positieve alternatieven te stimuleren. Door het opzoeken van jeugd en ouders (regelmatig met taalbarrière) komen straatcoaches ook achter de voordeur.
- Toezicht en handhaving: Straatcoaches houden toezicht op de openbare ruimte en zijn beschikbaar om in te grijpen bij conflictsituaties of overlast. Ze kunnen jongeren aanspreken op hun gedrag, bemiddelen bij conflicten en de-escalerend optreden. Daarnaast werken ze vaak nauw samen met andere instanties, zoals de politie, om de veiligheid te waarborgen. In sommige gemeenten worden straatcoaches aangesteld als toezichthouders.
- Begeleiding en coaching: Naast het handhaven van de openbare orde, bieden straatcoaches ook begeleiding en coaching aan jongeren. Ze fungeren als een positief rolmodel en proberen jongeren te stimuleren om positieve keuzes te maken. Ze kunnen jongeren adviseren, doorverwijzen naar hulpverlenende instanties en ondersteuning bieden bij persoonlijke en sociale ontwikkeling.
- Samenwerking met andere professionals: Straatcoaches werken vaak samen met andere professionals, zoals jongerenwerkers, sociaal werkers, gemeentelijke diensten en de politie. Ze delen informatie, stemmen hun activiteiten af en werken gezamenlijk aan het bevorderen van veiligheid en welzijn van jongeren.

Het specifieke takenpakket en de werkwijze van straatcoaches kunnen variëren, afhankelijk van de lokale context en behoeften. Over het algemeen streven straatcoaches ernaar om een positieve invloed te hebben op het gedrag en de leefomgeving van jongeren en bij te dragen aan een veilige en leefbare samenleving.

Aantoonbaar verschil tussen ambulant jongerenwerk en straatcoaches?

Ambulant jongerenwerk en straatcoaches zijn beide vormen van jeugdwerk die gericht zijn op het ondersteunen en begeleiden van jongeren. Hoewel ze vergelijkbare doelstellingen hebben, zijn er enkele verschillen in hun aanpak en werkgebied. Hieronder staan de belangrijkste verschillen tussen ambulant jongerenwerk en straatcoaches uitgelegd:

Werkgebied

Ambulant jongerenwerk: Ambulant jongerenwerk richt zich op het bereiken van jongeren in hun eigen leefomgeving, zowel op straat als in buurten, wijken en scholen. Het doel is om jongeren te ondersteunen en positieve activiteiten aan te bieden om hun welzijn en persoonlijke ontwikkeling te bevorderen.

Straatcoaches: Straatcoaches concentreren zich voornamelijk op de openbare ruimte, zoals straten, pleinen en parken. Ze zijn specifiek gericht op het voorkomen en verminderen van overlast, criminaliteit en onveiligheid onder jongeren in deze gebieden. Hun werk omvat vaak toezicht houden, conflictbemiddeling en het bieden van een positief rolmodel.

Doelstellingen

Ambulant jongerenwerk: Ambulant jongerenwerk richt zich op het bieden van ondersteuning, begeleiding en advies aan jongeren. Het doel is om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen, hun zelfredzaamheid te vergroten en hen te helpen bij het maken van positieve keuzes. Het ambulant jongerenwerk kan ook gericht zijn op het bevorderen van participatie van jongeren in de samenleving.

Straatcoaches: De belangrijkste doelstellingen van straatcoaches zijn het verminderen van overlast en criminaliteit onder jongeren, het voorkomen van vroegtijdige schooluitval en het bevorderen van een veilige en leefbare openbare ruimte. Straatcoaches zijn vaak actief in gebieden waar sprake is van jeugdproblematiek en ze werken nauw samen met andere instanties, zoals de politie en gemeentelijke diensten.

Benadering

Ambulant jongerenwerk: Ambulant jongerenwerk legt de nadruk op het opbouwen van vertrouwensrelaties met jongeren door actief aanwezig te zijn in hun leefomgeving. Het gaat om outreachend werken, waarbij jongerenwerkers proactief contact leggen met jongeren en aansluiten bij hun interesses en behoeften. Het ambulant jongerenwerk biedt individuele

begeleiding, groepsactiviteiten en ondersteuning bij verschillende levensgebieden.

Straatcoaches: Straatcoaches richten zich voornamelijk op het creëren van een veilige omgeving en het voorkomen van problematisch gedrag. Ze zijn vaak herkenbaar aan hun uniform en werken vanuit een preventieve invalshoek. Straatcoaches zijn beschikbaar om te luisteren naar jongeren, conflicten te de-escaleren en hen te stimuleren om positieve keuzes te maken.

Meerwaarde straatcoaches aanvullend op ambulant jongerenwerk

Hoewel ambulant jongerenwerk en straatcoaches vergelijkbare doelstellingen hebben, richten ze zich op verschillende aspecten van het werken met jongeren in de samenleving. Hier zijn enkele manieren waarop straatcoaches een aanvulling kunnen vormen op ambulant jongerenwerk:

- o Specifieke focus op overlast en veiligheid: Straatcoaches zijn vaak gericht op het voorkomen van overlast, criminaliteit en onveiligheid in de openbare ruimte. Ze zijn speciaal getraind in het omgaan met conflictsituaties en het bevorderen van een veilige omgeving. Door hun aanwezigheid kunnen ze direct reageren op problematische situaties en jongeren ondersteunen bij het maken van positieve keuzes.
- o Outreachend bereik: Ambulant jongerenwerk richt zich op het bereiken van jongeren in hun eigen leefomgeving, maar straatcoaches gaan nog een stap verder door zich te richten op jongeren in specifieke gebieden waar jeugdproblematiek zich voordoet. Ze zijn actief aanwezig op plekken waar jongeren samenkomen en kunnen zo moeilijk bereikbare jongeren bereiken die anders misschien geen toegang hebben tot ondersteunende diensten.
- o Samenwerking met andere instanties: Straatcoaches werken vaak nauw samen met andere professionals en instanties, zoals de politie, gemeentelijke diensten en jongerenwerkorganisaties. Deze samenwerking kan leiden tot een gecoördineerde aanpak van jeugdproblematiek en een efficiëntere inzet van middelen. Ambulant jongerenwerk kan profiteren van deze samenwerking door toegang te hebben tot een breder netwerk en meer ondersteuning bij het begeleiden van jongeren.
- o Complementaire benadering: Ambulant jongerenwerk en straatcoaches hebben elk een specifieke benadering. Ambulant jongerenwerk legt de nadruk op het opbouwen van vertrouwensrelaties en biedt brede

ondersteuning aan jongeren, terwijl straatcoaches zich meer richten op handhaving en het voorkomen van overlast. Door deze complementaire benaderingen kunnen jongerenwerkers en straatcoaches gezamenlijk een breder scala aan behoeften van jongeren aanpakken.

- o Specifieke doelgroep: Over het algemeen is ambulant jongerenwerk prima in staat om ook zogenaamde kwetsbare jongeren goed te bereiken. Onderzoeken wijzen dit uit. Ondanks dat succes op de kwetsbare groep is het ambulant jongerenwerk niet toereikend om een zekere risicogroep te bereiken. In onderzoek vanuit het lectoraat Aanpak Jeugdcriminaliteit loopt men regelmatig tegen dat gegeven aan. Het gaat om de groep die verantwoordelijk wordt gehouden voor ernstige overlast en jeugdcriminaliteit, veelal in groepsverband. De zogenaamde 2% groep¹. Als het gaat om regulier ambulant jongerenwerk valt deze doelgroep jeugd in dat opzicht buiten boord in flink wat buurten van grotere en kleinere gemeenten. Straatcoaches zouden in staat moeten zijn om dat gat op te vullen.
- o Inzettijden: straatcoaches werken veelal in de middag en avond en altijd ambulant.

Samengevat kunnen straatcoaches een waardevolle aanvulling vormen op ambulant jongerenwerk door hun specifieke focus op overlastpreventie en veiligheid, outreachend bereik, samenwerking met andere instanties, zwaardere doelgroep en complementaire benadering. Door deze samenwerking kunnen ze effectiever inspelen op de behoeften van jongeren en een positieve impact hebben op hun welzijn en ontwikkeling.

¹ 'Twee procent' van de jongeren is de doelgroep Enkele jaren geleden hadden de toenmalige programma-coördinator Jeugd en Veiligheid en de projectleider Jeugd en Veiligheid van het stadsdeel Oost in de gemeente Amsterdam een eigen lijst met 'jonge aanwas'. Dit waren alle jongeren die ernstige overlast veroorzaakten. Sommigen waren al in beeld bij de politie voor diverse delicten, waaronder High Impact Crimes als geweldpleging, straatroof en inbraak. Naar alle waarschijnlijkheid stond op die lijst voor een belangrijk deel de doelgroep van het stadsdeel, inclusief de potentieel gewelddadige jeugd, toekomstige veelplegers en de jonge aanwas die mogelijk doorgroeit in de georganiseerde misdaad. Zo'n lijst komt doorgaans ook sterk overeen met jongens waar de wijkagent zich zorgen over maakt en ook met de namen die al bekend zijn op de lokale scholen. Om wat inzicht te krijgen in de omvang van hun probleem hebben de gemeenteambtenaren toen het aantal jongeren van hun doelgroep-lijst cijfermatig afgezet tegen het totaal aantal jongeren in hun stadsdeel. En zo kwamen zij met natte vingerwerk op ongeveer 2% van de jongeren.

Behoefte en mogelijkheden in Stein

In de gemeente Stein heerst tevredenheid over de inzet van de ambulant jongerenwerker en de manier waarop die samenwerking verloopt. Met het oog op bijvoorbeeld een ontwikkeling als de jongerenontmoetingsplek is het dan ook wenselijk om deze inzet te continueren. Het is niet wenselijk om straatcoaches met eenzelfde opdracht toe te voegen aan het brede werkveld jeugd, omdat zaken en belangen dan door elkaar gaan lopen. De behoefte in Stein is niet zozeer dat er meer jongerenwerk of straatcoaches moeten komen, maar wel dat er meer integraal samengewerkt wordt. Daarin worden goede stappen gezet.

Waar zijn er dan eventueel mogelijkheden voor de inzet van straatcoaches? Dat zijn er - zoals de inschatting nu is - twee. Enerzijds kunnen straatcoaches de focus leggen op de zogenaamde 2% groep, anderzijds kunnen straatcoaches wellicht meerwaarde hebben bij bepaalde casuïstiek.

De 2% groep

Als we kijken naar het inzetten van de straatcoaches voor de 2% groep lopen we tegen een aantal bedenkingen aan:

Stigmatisering

Door straatcoaches uitsluitend in te zetten voor een specifieke groep jongeren, kan dit leiden tot stigmatisering van die groep. Het is van belang om te voorkomen dat bepaalde jongeren bij voorbaat als probleemgevallen worden bestempeld, omdat dit hun betrokkenheid en samenwerking kan bemoeilijken.

Positieve invloed op de hele gemeenschap

Straatcoaches kunnen een positieve invloed hebben op de gehele gemeenschap, niet alleen op een klein percentage jongeren. Door een brede benadering wordt de algehele veiligheid en leefbaarheid van de gemeente verbeterd, wat ten goede komt aan alle inwoners. Dit sluit ook naadloos aan op Opgroeien in een Kansrijke Omgeving.

Preventieve aanpak:

Het is beter om een preventieve aanpak te hanteren door straatcoaches in te zetten voor alle jongeren in plaats van alleen voor degenen die als risicogroep worden beschouwd. Echter, voor dat doel beschikken we al over een ambulant jongerenwerker. Daarentegen kunnen de mogelijkheden van een straatcoach wel meer zijn t.a.v. een jongerenwerker (de laatste zit meer op de relatie dan die eerste).

Bredere betrokkenheid van de gemeenschap:

Een inclusieve benadering van straatcoaches moedigt een bredere betrokkenheid van de gemeenschap aan. Het creëert een positieve sfeer waarin alle inwoners zich gesteund voelen en gemakkelijker samenwerken met de autoriteiten om gemeenschappelijke doelen te bereiken.

Door de straatcoaches alleen op de 2% groep in te zetten ontstaat er een scheve verhouding die ook onder jongeren voelbaar en zichtbaar kan zijn.

Dat betekent dat daar niet de voorkeur zou moeten liggen. Dat heeft ook te maken met de grootte van de doelgroep. Ogenscheinlijk is de 2% groep in Stein te klein om daar lokaal een straatcoach op in te zetten. Wel zou bekeken kunnen worden of er regionaal iets te organiseren valt. Uiteraard zitten ook daar weer haken en ogen aan. Tegelijkertijd brengt ons dat wel in dubio, omdat in Stein wel sprake is van een - weliswaar kleine - groep criminele

jongeren. Het is van belang om die groep niet te laten groeien door bijvoorbeeld nieuwe aanwas.

Voorliggend veld

In de motie wordt aangegeven dat gekeken moet worden hoe een straatcoach op individualistisch niveau resultaat kan bereiken. Echter, ons hele beleid gaat juist uit van het versterken van de omgeving voor alle jongeren. Dat betekent niet dat we onze ogen sluiten voor individualistische problematieken bij jongeren. In samenspraak met de jeugdconsulenten kan gekeken worden of een straatcoach (als specialistisch jongerenwerk) meerwaarde heeft om een rol te geven in of juist nog voor het voorliggend veld. Daarmee wordt ook tegemoetgekomen aan het gestelde in de motie. De voordelen zijn dan:

Preventieve benadering

Straatcoaches kunnen een belangrijke rol spelen bij het voorkomen van problemen en het bieden van ondersteuning voordat situaties uit de hand lopen. Door vroegtijdig in te grijpen, kunnen ze bijdragen aan het voorkomen van jeugdproblematiek en het bevorderen van positieve ontwikkeling.

Laagdrempelige ondersteuning

Straatcoaches opereren vaak op een laagdrempelige manier, waardoor ze gemakkelijk toegankelijk zijn voor jongeren. Dit kan het voor jongeren eenvoudiger maken om hulp te zoeken of advies in te winnen, nog voordat hun problemen ernstiger worden.

Betrokkenheid bij de gemeenschap

Het inzetten van straatcoaches in het voorliggend veld kan bijdragen aan een positieve betrokkenheid bij de gemeenschap. Ze kunnen preventieve activiteiten organiseren, zoals workshops, voorlichting en recreatieve evenementen, om de jeugd te ondersteunen en positieve keuzes te stimuleren. Uiteraard dient dit altijd in samenspraak met het veld, waaronder de ambulant jongerenwerker, te gebeuren.

Vroegtijdige identificatie van risico's

Straatcoaches die actief zijn in het voorliggend veld kunnen vroegtijdig risicofactoren identificeren die kunnen bijdragen aan jeugdproblematiek. Dit stelt hen in staat om gerichte interventies en ondersteuning te bieden voordat problemen escaleren.

Samenwerking met andere instanties

Door straatcoaches te betrekken in het voorliggend veld, kunnen ze nauw samenwerken met andere instanties zoals scholen, jeugdwerk, en sociale diensten om een gecoördineerde aanpak te waarborgen.

Positieve rolmodellen:

Straatcoaches fungeren vaak als positieve rolmodellen voor jongeren. Door in het voorliggend veld te opereren, kunnen ze een constructieve invloed uitoefenen op de ontwikkeling van jongeren en hen helpen bij het maken van gezonde keuzes.

Kostenbesparing

Interessant is om te kijken wat straatcoaches opleveren indien ze gekoppeld worden aan jongeren uit Stein uit die 2% groep. Dan heb je het over een stuk individuele begeleiding. Want geconstateerd is dat hier vooral de meerwaarde zit. Dit is met het project Streetcare 2020 inzichtelijk gemaakt door één van de mogelijke aanbieders van straatcoaches. De cijfers zijn tot stand gekomen op basis van de volgende uitgangspunten:

1. Aan de voorkant is gevraagd aan de toeleider wat ze zouden inzetten wanneer er geen beroep gedaan kon worden op Streetcare;
2. Men heeft gezamenlijk met de toeleiders vastgesteld wat een realistische inzet op basis van indicatie gespecialiseerde jeugdhulp zou zijn geweest, wetende dat een zorgaanbieder vanuit de werkwijze, methodiek en specialisme op een andere manier "hard moet werken" om überhaupt in verbinding te komen, en daarnaast niet zoals Streetcare kan zeggen "we hebben een vast aantal uren per jaar waarin we zelf kunnen bepalen wat nodig is per kind en gezin" (bulkfinanciering);
3. Men heeft samen met de toeleider vastgesteld hoeveel uren specialisme ernaast wel nog nodig is geweest, en ook gekeken of er inderdaad een maximum gesteld kon worden aan deze uren doordat de verbinding met Streetcare een soort van katalysator zou zijn voor dat traject (snellere verbinding, kortere doorlooptijd, sneller to the point kunnen komen enzovoorts);
4. Op basis daarvan heeft men een concrete bespaarsleutel doorberekend (tabel 1), waarin alle ingezette kosten zijn meegerekend, inclusief dat wat de toeleider aangeeft te voorspellen wanneer dit niet aan de orde is geweest.
5. Ook heeft men de fictieve besparing doorberekend, dit noemt men fictief omdat niemand daadwerkelijk kan voorspellen wat er wel of niet gebeurd zou zijn.

Binnen het project Streetcare hanteert men een principe van 2 uur per jongere op jaarbasis. Dat betekent dat men per jongere 52 x 2 uur dus 104 uur ter beschikking heeft. Echter, deze worden in totaliteit ingezet op basis van wat nodig is, vaak zie je dat in de beginfase je soms wel 10 uur per week per jongere bezig bent, maar op een ander moment je makkelijk met een contactmoment per 2 a 3 weken wekomt omdat de jongere inmiddels werkt en processen in werking zijn. De uren die daar vrijkomen kun je inzetten bij

een andere jongere. Door de wijze van financiering kun je het ook op deze wijze wegzetten. Je hebt niet te maken met ingewikkelde indicatiestromen per kind, kunt doen wat er gedaan moet worden en bent op die manier in staat om met minder uren per week vooraf berekend meer effectief en efficiënt te werken. Men is binnen Streetcare dan ook van mening dat in het werken met de 2% alleen op deze wijze gewerkt en gefinancierd kan worden. Dit betekent dan ook concreet;

- Ga geen urenregistratie per week per client verwachten om te kunnen aantonen dat er ook 52 weken lang 2 uur per jongere besteed is, accepteer dat het gaat om de inhoudelijke werkbare factoren, bied de werker de vrije ruimte om vanuit presentie te kunnen doen wat nodig is in het moment;
- Laat het "zorgdenken" los, dat betekent dat er geen indicatie per kind wordt afgegeven, dat er gefinancierd wordt zoals preventie in zijn totaliteit gefinancierd wordt, middels een bulkfinanciering, alleen dan kun je laveren en doen wat nodig is;
- Blijf op basis van strak vooraf gestelde KPI's vanuit inhoud met elkaar in overleg, zodat je ook blijft weten van elkaar dat hetgeen je doet goed is;
- Verwacht binnen deze 2 uur per jongere per week geen uitgebreide dagrapportages, een jeugdwerker is geen zorgmedewerker en dient ook uit deze wirwar van bureaucratie weg te blijven. Zorg is zorg en preventie is preventie. Blijf die gespecialiseerd preventiewerker benaderen als een werker die preventie levert. Het moment dat je deze werker gaat vasthangen in alle bureaucratische "jukken" van de zorg, inclusief alles wat dat met zich meebrengt gaat de effectieve ureninvestering van 2 uur per jongere per week naar 6 uur per jongere per week.

Het gevolg is dat je niet alleen je slagkracht gaat verliezen (wat zou anders de reden zijn dat de zorg het niet altijd voor elkaar krijgt met deze doelgroep, dat gaat niet altijd over een gebrek aan kennis maar veel vaker over een gebrek aan ruimte om daadwerkelijk tot werken en verbinden te komen na het invullen van alle formulieren), maar ook nog eens op geen enkele manier in staat bent om tot het drukken van kosten te komen.

Dan is het wel zo, dat men heel duidelijk gezegd heeft dat men dit maximaal 2 jaar in kaart wil brengen. Daarna moet de financiële prikkel in de aansturing eraf. Dit heeft ermee te maken, dat wanneer puur de kostenbesparing de

prikkel gaat blijven om een product te valideren het risico ontstaat dat deze druk de inhoudelijke keuzes gaat beïnvloeden.

Soms moet een jongere uit huis, soms is het voor een jongere belangrijk om opgenomen te worden in een kliniek, soms heeft een kind dit nu eenmaal nodig om tot een goede gezonde ontwikkeling te komen. Wanneer deze te groot in de KPI wordt weggezet, bestaat het risico dat werkers inhoudelijk andere keuzes gaan maken om te kunnen borgen dat het product zijn validering krijgt. Het uitgangspunt moet te allen tijden zijn en blijven om dat te willen doen wat goed is voor het kind!

Tabel 1

[illegible]

Conclusie

Er zijn veel overeenkomsten te vinden tussen een straatcoach en een ambulant jongerenwerker. Dat heeft uiteraard ook te maken met de specifieke opdracht waarmee iemand te werk gaat. Doordat de gemeente Stein tevreden is over de inzet van de ambulant jongerenwerker en hierin nog veel kansen ziet t.a.v. bijvoorbeeld het project Opgroeien in een Kansrijke Omgeving is het niet wenselijk daar een andere keuze in te maken. Dat betekent dat er gekeken moet worden naar aanvullende voordelen van een straatcoach bovenop een ambulant jongerenwerker. Die zijn er, al laat onverlet dat goede, duidelijke afspraken de basis van succes zijn.

Inzet voor alleen de 2% groep op straat is niet wenselijk vanwege de eerdergenoemde bedenkingen. Echter, door straatcoaches te integreren in het voorliggend veld kunnen gemeenten en jeugdorganisaties proactief werken aan het creëren van een ondersteunende omgeving voor jongeren. Het is echter belangrijk dat de inzet van straatcoaches goed wordt afgestemd op andere initiatieven en dat er regelmatige evaluaties plaatsvinden om de effectiviteit te meten en de aanpak indien nodig aan te passen. Daar kan echter wel de meerwaarde van straatcoaches liggen. Dat betekent in feite een uitbreiding van de keten waarbij er dus sprake moet zijn van duidelijke kaders en taakomschrijvingen. Als dat lukt zou gekeken kunnen worden naar mogelijke casussen waarbij jongeren uit Stein gekoppeld kunnen worden aan een straatcoach in plaats van dat ze uiteindelijk in een ander, vaak zwaarder traject terecht komen. De ambulant jongerenwerker heeft hierbij een belangrijke signaleringsfunctie.

Overigens is het wel van belang dat er ook enige vorm van noodzaak aanwezig is. Op dit moment is het beeld - dat altijd een momentopname is - dat het vooral erg rustig is qua straatoverlast. Desondanks is er wel een aantal jongeren in beeld die horen tot de zogenaamde 2% groep en waar individuele begeleiding best een toegevoegde waard kan zijn of zelfs wenselijk of noodzakelijk is.

**Dat maakt
Stein voor mij...**